

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ερμηνεία αποστολικών και ευαγγελικών περικοπών

Ενότητα 2: Ο Ιωνάς

Σωτήριος Δεσπότης

Θεολογική σχολή, Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας

Ο ΙΩΝΑΣ
(Μετάφραση Ελληνικής Βιβλικής Εταιρείας)

ΤΙΤΛΟΣ (;;;)

ΕΝΑΣ ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΧΑΡΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ... ΑΛΛΑΞΕΙ

Η ΜΕΤΑΝΟΙΑ ΤΟΥ... ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΛΑΟΙ ΤΟΥ !!!

ΥΠΟΤΙΤΛΟΣ Ο προφήτης προσπαθεί ν' αποφύγει την αποστολή του-

1 ¹Ο Κύριος είπε στον Ιωνά γιο του Αμαθί:

***Σήκω να πας στη Νινευή, τη μεγάλη πόλη,
και ν' αναγγείλεις την τιμωρία της, γιατί είδα τη φουλότητα των κατοίκων της.***

³Ο Ιωνάς ετοιμάστηκε να φύγει, αλλά προς την αντίθετη κατεύθυνση, δηλαδή προς τη Θαρσείς/Δύση, επειδή ήθελε να ξεφύγει από τον Κύριο. Κατέβηκε, λοιπόν, στην Ιόππη και βρήκε ένα πλοίο που πήγαινε στη Θαρσείς.

Πλήρωσε το ναύλο του και επιβιβάστηκε μαζί με το πλήρωμα για να πάει πέρα από κει, μακριά από τον Κύριο.

ΥΠΟΤΙΤΛΟΣ Οι ξένοι ναύτες κάνουν τον Ιωνά να ντραπεί

⁴ Αλλά ο Κύριος σήκωσε ανεμοστρόβιλο στη θάλασσα, τόσο δυνατό, που το πλοίο κινδύνευε να διαλυθεί.

⁵Οι ναύτες τρόμαξαν και φώναζαν ζητώντας βοήθεια ο καθένας απ' τον θεό του.

Και για να ελαφρώσουν το πλοίο έριχναν το φορτίο του στη θάλασσα.

Νωρίτερα ο Ιωνάς είχε κατεβεί στο αμπάρι του πλοίου, είχε ξαπλώσει και κοιμόταν βαθιά.

⁶Ο πλοίαρχος τον πλησίασε και του είπε:

Τι κάνεις εσύ εκεί; Κοιμάσαι;

Σήκω και παρακάλεσε το θεό σου να μας βοηθήσει- **ίσως** μας λυπηθεί και σωθούμε!

⁷ Οι ναύτες είπαν μεταξύ τους:

Ελάτε να ρίξουμε κλήρο, για να δούμε ποιος είναι η αιτία που μας βρήκε τούτο το κακό.

Έριξαν, λοιπόν, κλήρο κι ο κλήρος έπεσε στον Ιωνά. Τότε άρχισαν να τον ρωτούν;

Για πες μας τώρα, για ποιο λόγο μας βρήκε όλο αυτό το κακό;

Τι δουλειά έχεις εδώ; από πού έρχεσαι; ποια είν' η πατρίδα σου; ποιος είναι ο λαός σου;

⁹ Ο Ιωνάς τους αποκρίθηκε:

***Εγώ είμαι Εβραίος και λατρεύω τον Κύριο, τον Θεό του ουρανού,
Αυτόν που δημιούργησε τη θάλασσα και τη στεριά (ΜΟΤΙΒΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ)***

¹⁰ Ακόμα τους φανέρωσε ότι προσπαθούσε να φύγει μακριά από τον Κύριο.

Τότε οι ναύτες κατατρόμαξαν και του είπαν:

Πώς το 'κάνες αυτό! Τι να σε κάνουμε τώρα, για να ησυχάσει η θάλασσα;

γιατί η θαλασσοταραχή όσο πήγαινε χειροτέρευε.

Εκείνος τους απάντησε:

Πάρτε με και ρίξτε με στη θάλασσα, κι αυτή θα ησυχάσει.

Το ξέρω πως εγώ είμαι η αιτία γι' αυτή τη μεγάλη καταιγίδα που σας βρήκε.

¹³Παρ' όλα αυτά, οι ναύτες κωπηλατούσαν μ' όλη τους τη δύναμη για να γυρίσουν πίσω στη στεριά, αλλά δεν τα κατάφεραν, γιατί η θάλασσα γινόταν όλο και πιο άγρια (ΕΛΕΟΣ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ).

¹⁴Τότε άρχισαν να φωνάζουν στον Κύριο (του Ιωνά) και να τον παρακαλούν;

Αχ, Κύριε-Γιαχβέ, μη μας τιμωρήσεις με θάνατο, που θυσιάζουμε αυτόν τον άνθρωπο. Μη θεωρήσεις φόνο το θάνατό του. Όλα αυτά που συμβαίνουν είναι σύμφωνα με το θέλημά σου.

⁵Επειτα σήκωσαν τον Ιωνά και τον πέταξαν στη θάλασσα. Κι αμέσως η θαλασσοταραχή σταμάτησε. ¹⁶Όταν οι άντρες το είδαν αυτό, φοβήθηκαν τόσο πολύ τον Κύριο, ώστε του πρόσφεραν θυσία και του έκαναν τάματα.

2 Στο μεταξύ ο Κύριος πρόσταξε ένα μεγάλο ψάρι και κατάπιε τον Ιωνά. Κι έμεινε ο Ιωνάς μες στην κοιλιά του ψαριού τρία μερόνυχτα. ²Από 'κει προσευχήθηκε στον Κύριο τον Θεό του μ' αυτά τα λόγια:

ΥΠΟΤΙΤΛΟΙ ΣΤΗΝ ΩΔΗ

**Μέσα στη θλίψη μου σ' εσένα Κύριε, φώναξα κι εσύ μου αποκρίθηκες (Ψ. 120, 1).
Απ' την κοιλιά του Άδη φώναξα για βοήθεια, κι άκουσες τη φωνή μου.**

**Στα βάθη μ' έριξες, μες στην καρδιά της θάλασσας, τα ρεύματα με περικύκλωσαν. (Ψ. 68 Ο')
Όλα τα κύματα σου κι οι φουρτούνες σου πέρασαν από πάνω μου.**

⁵Σκεφτόμουν: μ' έδιωξε απ' τη φροντίδα του.

Πώς θ' αντικρύσω πάλι τον άγιο του Ναό;

⁶Τα νερά με σκέπασαν ως το λαιμό. Η θάλασσα η απύθμενη με περικύκλωσε,
φύκια δέθηκαν στο κεφάλι μου τριγύρω.

Κατέβηκα ως τα θεμέλια των βουνών,

στη χώρα που οι αμπάρες της είναι κλεισμένες πάνω μου για πάντα (ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ-ΝΑΔΙΡ).

Εσύ όμως, Κύριε, Θεέ μου, ζωντανό μ' έβγαλες απ' το λάκκο.

**Την ώρα που ένιωσα να σβήνω, θυμήθηκα εσένα, Κύριε·
έφτασε τότε η προσευχή μου στον άγιο σου Ναό.**

⁹Εκείνοι που λατρεύουν ψεύτικους θεούς
θα χάσουν την εμπιστοσύνη τους σ' αυτούς.

**Εγώ όμως θα σου ψέλνω προσευχές,
θυσίες θα σου προσφέρω, θα εκπληρώσω ό,τι σου 'ταξα,**

γιατί ο σωτήρας μου είσαι Κύριε ΕΣΥ!!!

(ΓΙΑΧΒΕ YESUATA < ΙΗΣΟΥΣ)

¹¹ Τότε ο Κύριος πρόσταξε το ψάρι να ξεράσει τον Ιωνά στη στεριά.

Το κήρυγμα της μετάνοιας

3 Ο Κύριος είπε για δεύτερη φορά στον Ιωνά: **«Σήκω να πας στη Νινευή, τη μεγάλη πόλη, και να τους αναγγείλεις το μήνυμα που εγώ σου ανέθεσα να πεις».**

³Αυτή τη φορά ο Ιωνάς υπάκουσε στην εντολή του Κυρίου και πήγε στη Νινευή. Η Νινευή, όμως, ήταν εκτεταμένη πόλη και για να τη διαβεί κανείς χρειαζόταν τρεις μέρες πορεία. Ο Ιωνάς, αφού έκανε πορεία μιας μέρας μέσα στην πόλη, στάθηκε και κήρυξε. **«Σαράντα μέρες ακόμη, και η Νινευή θα καταστραφεί!»** ⁵ Οι κάτοικοι της Νινευή **πίστεψαν/έδειξαν εμπιστοσύνη** στον Θεό και την προειδοποίησή Του, αποφάσισαν να νηστέψουν και φόρεσαν όλοι πένθιμα, από τον μεγαλύτερο ως τον μικρότερο.

⁶Όταν το μήνυμα του Ιωνά έφτασε και στο βασιλιά της Νινευή, αυτός αμέσως κατέβηκε απ' το θρόνο του, έβγαλε το μανδύα του από πάνω του, φόρεσε ένα πένθιμο ρούχο και κάθισε στις στάχτες. ⁷Μετα έστειλε και τους κήρυκες να διακηρύξουν στη Νινευή: **«Ακούστε τη διαταγή του βασιλιά και των μεγιστάνων του: Άνθρωποι και ζώα, βόδια και πρόβατα, να μη φάνε τίποτα ούτε να βοσκήσουν ούτε νερό να**

πιούν ⁸άνθρωποι και ζώα να σκεπαστούν με πένθιμα ρούχα. Καθένας σας να προσευχηθεί μ' όλη τη δύναμη του στον Θεό· να σταματήσετε τις κακές σας πράξεις και τις αδικίες σας.⁹ Ποιος ξέρει!

Ίσως αλλάξει γνώμη- **ΜΕΤΑΝΟΗΣΕΙ Ο ΘΕΟΣ**- ίσως σταματήσει τη μεγάλη του οργή και δεν καταστραφούμε».

¹⁰Όταν ο Θεός είδε πως οι Νινευίτες άφησαν την κακία τους, μετάνιωσε και δεν τους τιμώρησε όπως τους είχε προειδοποιήσει. Ο προφήτης διαφωνεί με την καλοσύνη του Θεού. Ο Ιωνάς, όμως, στενοχωρήθηκε πολύ και οργίστηκε. ²Στράφηκε στον Κύριο και του είπε: «**Αχ, Κύριε, καλά το 'λεγα εγώ, όταν ήμουν ακόμα στη χώρα μου. Γι' αυτό είχα βιαστεί να φύγω για τη Θαρσείς. Ήξερα πως εσύ είσαι Θεός που αγαπάς, Θεός σπλαχνικός, υπομονετικός, πως έχεις καλοσύνη απεριόριστη και είσαι πάντα πρόθυμος ν' αλλάξεις γνώμη και ν' αναστείλεις την τιμωρία σου. Πάρε, λοιπόν, Κύριε τη ζωή μου προτιμώ να πεθάνω, παρά να ζω**».

Κι ο Κύριος του αποκρίθηκε: «**Είναι σωστό να θυμώνεις, Ιωνά;**»

Ο Θεός αποκαλύπτει τον εγωισμό του προφήτη

Ο Ιωνάς είχε βγει από την πόλη κι είχε πάει ανατολικά της Νινευή. Εκεί ήθελε να φτιάξει ένα στέγαστρο από κλαριά και να καθίσει κάτω απ' τον ίσκιο του, ώσπου να δει τι θ' απογίνει ή πόλη.

Αλλά ο Κύριος, ο Θεός, πρόσταξε να φυτρώσει ένα φυτό και το έκανε να ψηλώσει πάνω από τον Ιωνά και να του κάνει σκιά στο κεφάλι του για να νιώθει πιο άνετα. Ο Ιωνάς χάρηκε πάρα πολύ γι' αυτό το φυτό.

⁷Νωρίς όμως την άλλη μέρα το πρωί ο Θεός πρόσταξε ένα σκουλήκι ν' αρχίσει να τρώει τις ρίζες του φυτού, κι έτσι το φυτό ξεράθηκε. ⁸Όταν βγήκε ο ήλιος, ο θεός πρόσταξε να φυσήξει ένας καυτός ανατολικός άνεμος ο ήλιος έκαιγε το κεφάλι του Ιωνά κι ένιωθε τρομερά εξαντλημένος. Ήθελε να πεθάνει «προτιμώ να πεθάνω», έλεγε, «παρά να ζω».

⁹Ο Θεός όμως τον ρώτησε: «**Είναι σωστό, Ιωνά, να θυμώνεις εξαιτίας αυτού του φυτού;**»

Κι εκείνος απάντησε: «**Και βέβαια έχω δίκιο να είμαι θυμωμένος· καλύτερα να πεθάνω!**»

¹⁰Τότε ο Κύριος του είπε: «**Πρόσεξε Ιωνά: Εσύ ούτε κοπιάσες γι' αυτό το φυτό ούτε το 'κάνες να μεγαλώσει. Μόνο του μεγάλωσε μέσα σε μια νύχια και την άλλη μέρα ξεράθηκε. Κι όμως λυπήθηκες γι' αυτό! Εγώ δεν έπρεπε να λυπηθώ για τη "Νινευή, τη μεγάλη πόλη; Σ' αυτήν υπάρχουν περισσότεροι από εκατόν είκοσι χιλιάδες άνθρωποι, που δεν ξέρουν να ξεχωρίσουν το αριστερό τους χέρι από το δεξί. Επίσης εκεί υπάρχουν **και πολλά ζώα!****»

Αναζητείστε για τις περικοπές τους τίτλους που ταιριάζουν:

1,1-3	
1,4-16	
2,1-11	
3,1-10	
4,1-11	

Τι είδους επιγραφή ταιριάζει στην ιστορία του Ιωνά;

1.	Το θαύμα της φάλαινας που καταπίνει άνθρωπο και μετά και πάλι τον ξερνά	
2.	Μια περιπέτεια με τον Θεό που σήμερα δεν συμβαίνει	
3.	Η ιστορία μια παιδαριώδους φυγής	

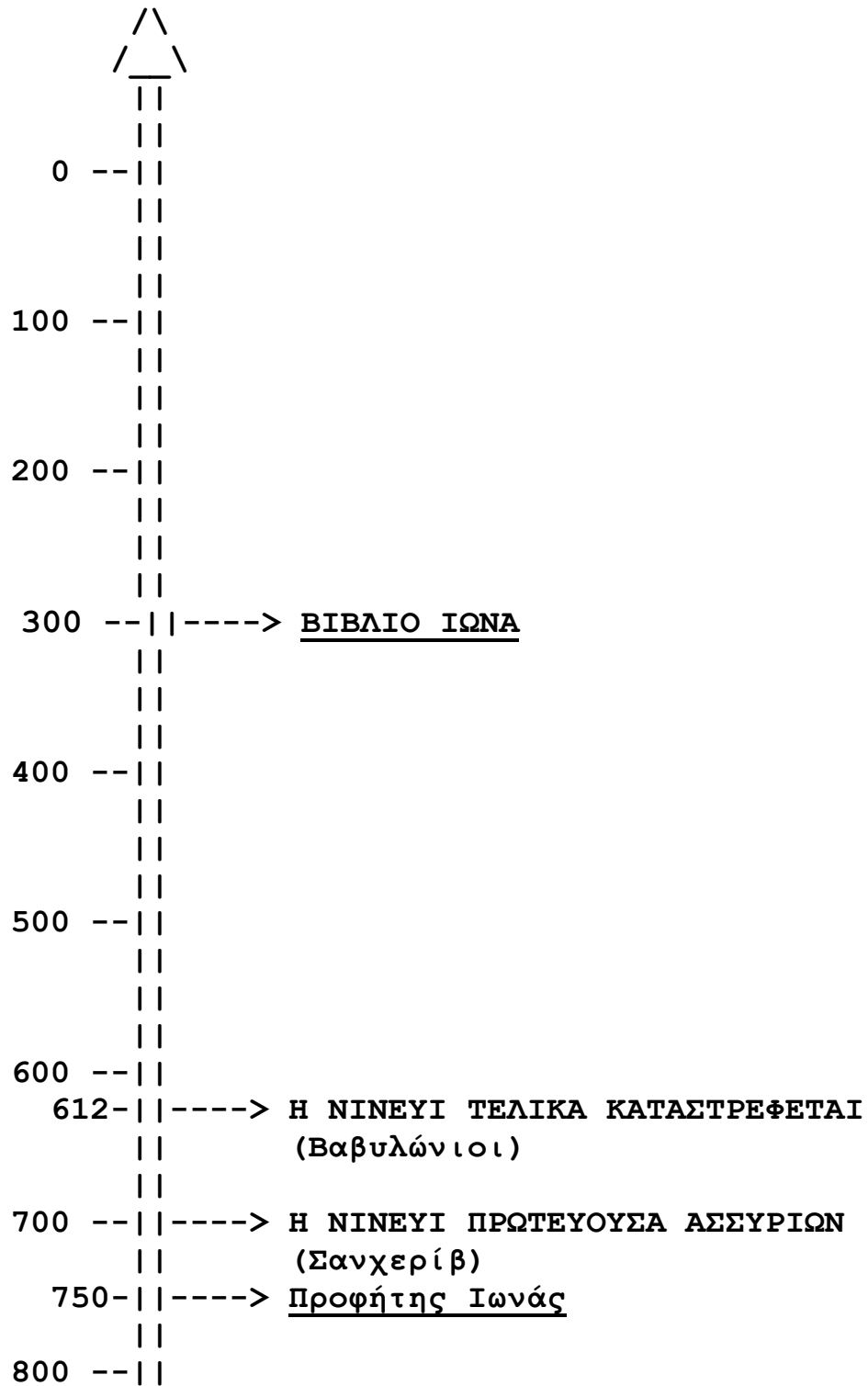
4.	Μια προτύπωση του θανάτου και της αναστάσεως του Ιησού	
5.	Ένα παράδειγμα πώς ο Θεός <i>παίζει</i> με έναν άνθρωπο	
6.	Η ιστορία μιας μεταΣτροφής	
7.	Απογύμνωση μια ευλαβούς προκατάληψης απέναντι στον άθεο κόσμο	
8.	Ο Θεός κάνει ένα πείραμα	
9.	Η ιστορία μιας θαυμαστής διάσωσης	
10.	Μια απόλυτα απίστευτη ιστορία	
11.	Μετάνοια την τελευταία στιγμή είναι δυνατή!	
12.	Απιστία ενός προφήτη	
13.	Προειδοποίηση ενώπιον προκάτ εικόνων του Θεού	
14.	πρόΣκληση σε ευαγγελισμό των εθνών	
15.	Ένας εκλεκτός που δεν θέλει να μοιραστεί τον Θεό του με τους άλλους	
16.	Ο Θεός μπορεί πάντα να σώσει	
17.	Πώς συμπεριφέρεται με έναν ανυπάκουο άνθρωπο	
18.	Οι προφήτες είναι και αυτοί άνθρωποι!	
19.	Αίνος στην παντοδυναμία του Θεού (ο οποίος στο σωστό καιρό στο σωστό τόπο οδηγεί το κήτος κά.)	
20.	Ιστορία κάποιου που ήθελε να είναι προφήτης όπως εκείνος το φανταζόταν	
21.	Ιστορία της απροσδιοριστίας του Θεού	
22.	Ιστορία ενός ευσεβούς που χάνει την πίστη επειδή βιώνει ότι ο Θεός είναι διαφορετικός από αυτόν που έμαθε	
23.		
24.		
25.		

Δόμηση	Παρατηρήσεις-επεξηγήσεις-ερμηνείες	Περαιτέρω ερωτήσεις/ εργασίες
1, 1-3 η κλήση του Ιωνά και η φυγή του	<ul style="list-style-type: none"> Λόγος του Κυρίου στον Ιωνα τὸν τοῦ Αμαθι λέγων (1:1) Τυπικό για αφηγήσεις κλήσης (πρβλ. Μωυσής, Ιερεμίας) 	<ul style="list-style-type: none"> " καὶ ἐγένετο λόγος Κυρίου πρὸς..." "Κλήση" - σήμερα?

	<ul style="list-style-type: none"> • Ο Ιωνάς αμέσως δραπετεύει -Γιατί άραγε (Προφάσεις-Αιτίες)? (φόβος, άγχος, άρνηση...) • Η Νινευί εντοπίζεται στην καρδιά της Ανατολής και εκείνος ταξιδεύει στις εσχατιές της Δύσης: Θαρσείς (Ισπανία;) 	<ul style="list-style-type: none"> • "Κρυφτό και Κυνηγητό με τον Θεό» Δραπέτευση-Φυγή" - σήμερα?
1, 4-16 ο Ιωνάς πάνω στο καράβι	<ul style="list-style-type: none"> • Η φυγή τελικά ματαιώνεται! • ΣΗΜΕΙΑ ΑΡΧΕΓΟΝΟΥ ΧΑΟΥΣ-ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΥ-ΕΞΟΔΟΥ • Ο Θεός ομιλεί στον Ιωνά με την ανεμοθύελλα, τα κύματα, το κήτος, το λουλούδι που ανθεί και ξεραίνεται, τις αντιδράσεις τις ευαίσθητες των αλλοδαπών ναυτών και Νινευιτών (πολυμερώς και πολυτρόπως) • Ο Ιωνάς ως περιθωριακός, γρουσουζιά, ένοχος που πρέπει να θυσιαστεί! • ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑ ΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΝΑΥΤΩΝ! 	<ul style="list-style-type: none"> • "Σημάδια θεϊκά" - σήμερα? • Πώς αντιμετωπίζουμε την ενοχή?
2, 1-11 ο Ιωνάς στην κοιλιά του κήτους Στ. 3-10: Ικεσία	<ul style="list-style-type: none"> • "ο μύθος της κατάποσης" = συχνό μοτίβο των παραμυθιών! (Πινόκιο, κοκκινোসκουφίτσα...) • Προσευχή από την ΑΒΥΣΣΟ-ΑΔΙΕΞΟΔΑ • Συμβολική: κατάποση ---> ΘΑΝΑΤΟΣ -Η ΖΩΗ ΕΝ ΤΑΦΩ! στην κοιλιά του κήτους ---> ΘΑΝΑΤΟΣ • ΤΑΦΟΣ = ΜΗΤΡΑ ξέρασμα ---> ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ 	<ul style="list-style-type: none"> • ΘΑΝΑΤΟΣ ως εικόνα: - εγκατάλειψης κάποιου οικείου - χωρισμού - αδιέξοδου της ύπαρξης • «η Αναγέννηση» - καινούργια αρχή • παραδείγματα?
3, 1-10 ο Ιωνάς πηγαίνει στους Νινευίτες. Μετανοούν	<ul style="list-style-type: none"> • ο Ιωνάς δεν συνειδητοποιεί ότι η σωτηρία γίνεται χάριν των άλλων! • Η Νινευί στην ιστορία • Η Νινευί ως σύμβολο της ΚΤΗΝΩΔΙΑΣ – ΑΠΑΝΘΡΩΠΙΑΣ και του κόσμου που είναι κακός, μακριά από τον Θεό • ενάντια στο αναμενόμενο οι Νινευίτες μετανοούν! 	<ul style="list-style-type: none"> • "καλοί άθεοι-άσπλαχνοι χριστιανοί"?

<p>4, 1-11 ο Ιωάννης-ο οργισμένος προφήτης</p>	<ul style="list-style-type: none">• Ο Ιωάννης παίρνει άραγε το μάθημά του;!!!• <u>Διδασκαλία</u> Ο Θεός θέλει τη σωτηρία όλων των ανθρώπων! Ακόμα και αμαρτωλούς που δεν τον ομολογούν !!	<p>«Η εικόνα μου - μας περί του Θεού» σήμερα;</p>
---	--	---

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΙΩΝΑ

Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0

Έχουν προηγηθεί οι κάτωθι εκδόσεις:

- Έκδοση διαθέσιμη εδώ: <http://eclass.uoa.gr/modules/document/?course=SOCTHEOL103>

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών, Σωτήριος Δεσπότης, 2015. Σωτήριος Δεσπότης. «Ερμηνεία αποστολικών και ευαγγελικών περικοπών. Ενότητα 2: Ο Ίωνας ». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://opencourses.uoa.gr/courses/SOCTHEOL102/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

- Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

